

BRAT SUNCE, SESTRICA VODA... (radni naslov)

(Igrokaz za djecu pisan na predlošku knjige legendi “Cvjetići svetog Franje”, o životu ovog velikog “siromaška” kojeg je resilo duboko bogoljublje, iskreno čovjekoljublje i ljubav prema prirodi.

Poradi prvog bi proglašen svecem, poradi drugog prijatelj i zaštitnik ubogih, a jer bijaše najnježnije zaljubljen u sve što je Stvoritelj stvorio na zemlji, pod zemljom i poviš zemlje počašćen je naslovom svjetskog zakrilnika ekoloških vrijednosti.

Iz obilja poučnih, ljupkih legendi koje je doživljavao brat Franjo sa subraćom

za uprizorenje smo odabrali:

- priču o savršenom veselju,
- priču o vuku u gradu Gubiju koji se obećao popraviti,
- priču o pripitomljenim grlicama,
- Pjesmu stvorova,
- propovijed brata Antuna Padovanskog ribama

Za uprizorenje predmijevamo 9 muških likova (Franjo i subraća : Maseo, Leon Egidije, Rufin, Konrad, Šimun, Jakob, Antun grupa ribica, građana, cvijeća, grlica, vuk, sunce, zvijezda, voda.

Izvedbi su dobrodošli svjetlosni efekti, birana glazbena kulisa, atraktivni kostimi, jednostavni, primjereni vremenu, sjevremenu, zahtjevnosti teksta.

Uprizorenje je moguće učiniti s malom, ili velikom grupom sudionika, ovisno o odluci režisera, mogućnostima i drugim možebitnim pretpostavkama.

Osim toga, predstavu je moguće uprizoriti prema cjelovitom predlošku, ili pak samo izabrane dijelove.

Koreografija je dobrodošla dobroj predstavi npr. ples cvijeća,riba...)

Glede broja izvođača režiser može istu grupu, vještom kombinacijom priča preodijevati u kratkom roku za sljedeći nastup (građani, cvijeće, ribe...), no daleko bi bilo bolje da grupe budu i kostimografski i koreografski zasebne.

No, prema prilikama, mogućnostima i –željama izvođača.

Posebna napomena: izvoran tekst sam bio slobodan osuvremeniti zadržavajući temeljne poruke. (Autor).

Scena I.

Traje kratko. Disco ugodaj. Disco glazba. Sijevanje svjetla. Buka.
Razuzdanost. Košmar.
Naziru se likovi plesača . Postupno zatamnjenje do potpunog mraka.

Scena II.

Osvjetljenje. Najbolje rješenje tzv. “top” na Franju u sredini pozornice, odjevenog u prostu vreću, zavezan običnim konopcem. Pored njega na hrpi odbačena bivša gospodska odjeća. Može bitni zadnji pokret, odbacivanje zadnjeg komada odjeće. Predlažemo da bude poprilična hrpa odjeće i obuće... Smirujuća, lirski glazba po mogućnosti srednjovjekovni instrumentarij.

recitator I. : IMAO JE SVEGA, SVAŠTA
ŠTO POŽELJET MOŽE MAŠTA:
IĆA, PIĆA, RUHO SJAJNO.

recitator II. : I NOVACA, DRUŠTVO BAJNO!
SVIRKU, KOCKU, LUDORIJE,
USREĆILO TO GA NIJE.

recitator III. : PRELOMI SE. SVEGA DOSTA!
OSLOBOĐEN SUVIŠNOG
BEZ IČEGA, BOGAT POSTA.

recitator I. : PRAVO BLAGO – VEDRO LICE!
BIT SLOBODAN POPUT PTICE.

recitator II. : DIJELIT S BRAĆOM, SESTRI DATI
SRCEM, NOVCEM KOJE ZLATI.

Za vrijeme dok teku stihovi prilaze i prolaze ubogi (dvoje troje) te s hrpe odbačenoga raskošnoga ruha uzimaju, sretni, zahvalni, odlaze, a na Franjinom licu očitava se radost dijeljenja i usrećivanja drugih. Ulaze, bojažljivo, tiho, nevjerice, uzimaju, brzo odlaze stavljajući na sebe ili noseći uzeto.

Franjo, sjaji od sreće gestama pozdravlja, odmahuje na zahvale nezainteresiran za usrećivanje ubogih namjernika. Jednostavno je presretan.

Scena 3.

Franjo sam na sceni. Počinje, glazbena kulisa, bure, vjetra, nevremena...
Ustaje. Opušten. Spokojan. Podiže kapuljaču na glavu. Otraga, nesigurno,
zastajkujući, osvrćući se zbunjeno prilazi mu brat Leon. Bojažljivo,
hoće-neće, zastaje pored Franje i neodlučan započeti razgovor (mimikom
i gestama), napokon mu se ipak.
Hladno im je. ali su sretni.
Hodaju i razgovaraju, zastajkuju...

F: Brat Leone mir i dobro!

No slušaj me sada dobro:
reci svoje misli, želje
da zajedno otkrijemo
što to znači prava radost,
prava radost i veselje?

L: Biti bogat, imat svega
kuću, njivu, vinograde,
pune svinjce, kokošinjce,
vina, mesa, sveg obilja
prijatelji kad navrate:
janjetina, teletina,
ražanj, pladanj, bokal vina...

F: Pojede se, popije se,
a malo njih usreći se...

E, moj brate
riječi ti se ne pozlate.
Trenutačne to su draži
u njima su, brate, laži.
Nekom stvarnost, drugom želje.
Nikom radost i veselje.

L: Ne bit ovca, imat novca,
za zabave, putovanja...

F: Dođe, prođe, moj Leone,
bez istinskog radovanja.

L: Onda sreće pune vreće...?

F: Tko god puni svoje vreće
ruševinom tuđe sreće
nikad sretan biti neće.

L: Kako ,dakle, stvari stoje,
griješim što god rekнем svoje,
Brate reci onda što je,
puna radost i veselje,

F: Ne imati, a imati!
Riječju dobrom darovati,
s radosnim se radovati,
s tužnim tugu tugovati,
i zatomit svoje želje,
a bližnjima za veselje!
Savršeno je veselje !

L: Znači brate i kada me tko uvrijedi...

F: Isto vrijedi.
Spreмно moraš oprostiti,
nastojat se pomiriti.

L: Ali brate, što ako me tko pokrade?

F: Ti ne smiješ to činiti.
Možeš takvog prekoriti,
no bit spreman oprostiti,
pa čak tata ugoditi !

L: A ako me netko čušne?

F: Opet ne smiješ uzvratiti.
Ne daj mržnji da se zgusne,
ne razmišljaj o uzvratu.
Budi primjer i zlom bratu.
Je li jasno brate sada:
savršeno bit ćeš sretan
kada dobrim na zlo vratiš.
kad ljubav zlo nadvlada.

L: Što je ovo brate, sada?

Zvukovi nevremena se stišavaju i u nastavku nema glazbene kulise. U tom trenutku začuju se glasovi građana grada Gubija, silno preplašenih zlim vukom koji im je nanosio veliku štetu, upadao u torove, klaao ovce, napadao stoku, pa čak i njihove živote ugrožavao. Dakle na scenu utrče grupa građana, muških, ženskih, te panično zaišću pomoć od brata Franje. U rukama im kolci...

Čuju se glasovi: Vuk ! Vuk !
Franjo pomoz! Zlotvor se vratio!
Ovce nam poklao !
Stado razjurio !
Dječaka napao !
Janje rasporio !
Tu je ! Sad će dojuriti !
Bježimo!
Ili ga ubijmo !
Ne dajmo zlotvoru da nas
uništi...

Sve ove glasove prati prijeteće vučje zavijanje. Sve jače i sve bliže. Okruže brata Franju. On se uspravi podiže ruku te ih smiruje. Uto se uistinu pojavljuje vuk. Građani se stisnuše oko Franje, neki pobjegoše na stranu te proviruju uplašeno što će se dogoditi, sigurni da će vuk napasti Franju i razderati ga. Franjo hrabro stane sučelice vuku koji, iznenađeno zastade keseći prijetećim zubima prema Franji.

F: Brate vuče odmah stani!
Ne zavijaj! Ne galami !
Ti ne smiješ zao biti,
ti se moraš popraviti.

Puk će ovaj, tu sa strane
od sad će ti davat' hrane.
S njima ćeš u miru biti.
Oni sretni, sretan i ti.

Vuk se smiruje. Klima glavom u znak pristanka. Preplašeni žitelji gledaju nevjerice, spuštaju toljage, polagano se približavaju bratu Franji, a on nastavlja:

F: Jesi čuo ? Razumio ?
Mira vuče mora biti,

Pruži šapu i prisegni
da ćeš od sad dobar biti.

Vuk, na nevjericu preplašenih građana, pruža Franji šapu. U tom času nastade radost, cika, vika, poklici ushita.

Vuk i građani napuštaju scenu zajedno s Franjom, a na scenu se bratu Leonu pridružuje grupa braće. Pozornica je osvijetljena, a ispunjena pjevom ptica, zujanjem pčela...

U nastavku se između njih vode kratki dijalozi o ponašanju u prirodi, ljubavi prema svemu što ih okružuje i skladnom suživotu sa svim što ih okružuje.

L: Egidije, pazi brate
da ne zgaziš ljubičicu.
Gledaj divno kako cvate.

M: Vidi mrava slamku vuče,

R : Cijela četa je na stazi...

K: Neka svaki brat pripazi
da ne zgazi niti mrava...

J: Nije dobro niti trava
bezobzirno da se gazi.

Š: I najmanji božji cvijetak
dobar čovjek obilazi.

L: Sok u čaški pčele čeka
kad dolete iz daleka.

E: Treba pazit na sve strane
ni drveću, ni grmiću
ne lomiti male grane.

M: Male, drage, ljupke ptice
vrapčić, čvorak i sjenice
nek' cvrkuću vrh živice.

K: Lastavici, Bože, grijeha
srušit gnijezdo ispod streha.

J: Neka izvor bistar bude,

slap i potok dive ljude.

Na scenu se vraća brat Franjo, franjevačkim, bratskim pozdravom pozdravlja se sa svakim bratom.
Zatim staje u sredinu a oni oko njega načine polukrug.
Franjo podiže ruke prema nebu i istog trena prestade pijukanja, ptičjeg pjeva.

F: Imam braćo žarku želju:
hvalu dajmo Stvoritelju.
Nek' to bude pozdrav svima
divna pjesma Stvorovima.

Započinje svečana koralna pjesma muških glasova, a braća zajedno s Franjom kazuju Pjesmu stvorovima.

Franjo:

Svevišnji, svemožni, Gospodine

Gospodine dobri.

Tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki...

Maseo:

Tebi to jedinom pripada,
dok čovjek nijedan dostojan nije
ni da ti sveto spomene ime.

Egidije:

Hvaljen budi Bože i Gospodine moj
sa svim stvorenjima svojim...

Rufin:

Napose s bratom gospodinom Suncem
Od njega nam dolazi dan
i svojim nas zrakama grije.

Autor: Josip Prudeus

Konrad:

Ono je lijepo i sjajne svjetlosti puno
slika je Tvoga božanskog sjaja.

Franjo

Hvalite i blagoslivljajte gospodina Boga
zahvaljujte Njemu,
služite Njemu.
svi u poniznosti velikoj.

Šimun

Hvaljen budi gospodine Bože moj
po bratu našem mjesecu
i sestrama zvijezdama.
njih si sjajne, drage i lijepe
po nebu prosuo svojem.

Jakob

Hvaljen budi Gospodine moj po sestrici vodi
ona je korisna i čista.

Leon

Hvaljen budi Gospodine moj po bratu ognju
koji nam tamnu rasvjetlava noć
on je lijep i ugodan
silan i jak.

Egidije

Hvaljen budi Gospodine moj
po sestri i majci zemlji

Maseo

ona nas hrani i nosi slatke nam plodove.
cvijeće šareno
i bilje donosi.

Autor: Josip Prudeus

Rufin

Hvaljen budi Gospodine moj po onima koji opraštaju

Konrad

iz ljubavi tvoje podnose rado bijede života

Šimun

blaženi koji sve podnose s mirom

Jakob

jer ćeš ih vječnom okruniti krunom.

Glazba se lagano stišava, Nastaje muk.

Franjo: Drage sestre, draga braćo
sve što lijepo izrekosmo
poruka je svima nama.
Budete li srca tvrda,
brat će Antun kazivati
školjkicama i ribama.

Franjo oslobađa grlice

recitator I. : Jednog dana, mladić neki
nahvatao mnogo ptica
sivih, dragih grličica.
Puna kola, sve krletka do krletke.
Stoji Franjo na sred puta
začudi se –ni guguta !

recitator II. : Kamo ,kuda momka pita,
što naumi sa pticama,
zašto muk u krletkama?

recitator III. : Danas sajam blizu grada,
pa se nada da će prodat
građanima jato ptica
nada se po dobroj cijeni ,
čuo tako, kako meso
ovih sivih sirotića
na stolu se jako cijeni.

recitator I. : Tri puta se brat prekriži,
zar zbog klanja da nestane
milozvučnog gugutanja.

recitator II. : Siromašak kakav bio
širom torbu otvorio
i sve što je isprosio
za grlice ponudio.

recitator III. : Prašnim drumom momak ode,
a grlice put slobode
vinuše se sve do zvijezda.
Kad odozgor pogledaše
ugledaše dobrog Franju
od sijena im gradi gnijezda.

recitator I. : Od tada su sve u lugu
bratu Franji gugutale
pjesmu hvale gu gu gu gu.

(ovu se priču može uklopiti, po potrebi iza legende o vuku)

Autor: Josip Prudeus
